

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

03.03.17 № 4544/0/2-17/20

На № 0119/01-17 від 19.01.2017

**Народному депутату України
Шпеню Д. Ю.**

Про соціальний захист громадян в
умовах підвищення цін і тарифів на
житлово-комунальні послуги

Шановний Дмитре Юрійовичу!

Міністерство соціальної політики разом із Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства на виконання доручень Прем'єр-міністра України В. Гройсмана від 18.02.2017 № 6041/1/1-17 та від 24.02.2017 № 6041/2/1-17 розглянуло Ваш депутатський запит, оголошений на засіданні Верховної Ради України 10.02.2017, стосовно соціального захисту громадян в умовах підвищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги.

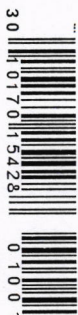
Чинне законодавство України передбачає, що тарифи на житлово-комунальні послуги встановлюються в розмірі економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво / надання. Встановлення цін / тарифів на житлово-комунальні послуги нижче від розміру економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво не допускається.

Згідно зі статтею 31 Закону України „Про житлово-комунальні послуги” виконавці / виробники проводять розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим встановлювати тарифи.

На сьогодні повноваження щодо встановлення тарифів на комунальні послуги мають Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (тарифи на комунальні послуги для суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках, ліцензування діяльності яких вона здійснює), і органи місцевого самоврядування (крім тих тарифів, які встановлюються НКРЕКП).

Зазначаємо, що тарифна політика в житлово-комунальному господарстві безпосередньо залежить від цінової політики в паливно-енергетичному комплексі.

Із 01.05.2016 переглянуто ціни на природний газ для виробників теплової енергії. Таким чином, з 01.05.2016 зросла вартість ресурсу для виробництва теплової енергії та, відповідно, надання послуг з централізованого опалення та постачання гарячої води населенню.

Крім того, протягом 2015–2016 років відбулося підвищення тарифів на електроенергію для промислових підприємств, змінився рівень мінімальної заробітної плати.

Такі зміни призвели до необхідності перегляду уповноваженими органами тарифів на теплову енергію, послуги з централізованого опалення та постачання холодної / гарячої води для населення, адже у структурі собівартості послуг з теплопостачання енергоносії займають до 70 %, водопостачання і водовідведення – до 30 % відповідно.

Необхідно звернути увагу, що надання споживачам послуг за тарифами, які не відшкодовують фактичних витрат підприємств, призводить до обмеженості коштів підприємств для проведення розрахунків за спожиті енергоносії, виплати заробітної плати працівникам, сплати податків та обов'язкових платежів до бюджету тощо. Як наслідок, погіршується фінансово-економічний стан підприємств, знижується якість послуг, що надаються населенню, зростає соціальне невдоволення у суспільстві.

За даними галузевої статистичної звітності, станом на 01.01.2017 підприємства житлово-комунального господарства зазнали збитків у сумі 6,1 млрд гривень. Найбільші збитки отримали підприємства комунальної теплоенергетики – 4,3 млрд грн та водопровідно-каналізаційного господарства – 1,6 млрд гривень.

Крім того, погіршує фінансово-економічний стан підприємств наявність заборгованості з фінансування субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання населенню пільг та субсидій на оплату житлово-комунальних послуг.

Збитковість підприємств житлово-комунального господарства призвела до негативних наслідків, зокрема до виникнення заборгованості із виплати заробітної плати.

Станом на 01.01.2017 заборгованість із виплати заробітної плати на підприємствах житлово-комунального господарства становила 13,0 млн гривень. Майже 6,6 тис. працівників галузі своєчасно не отримали заробітну плату, що становить в середньому 1 972,68 грн на одного працівника.

Що стосується значних обсягів нарахувань за послуги з централізованого опалення в опалювальному періоді 2016–2017 років, треба зазначити наступне.

Відповідно до статті 32 Закону України „Про житлово-комунальні послуги” розмір плати за комунальні послуги, у тому числі і послуги з централізованого опалення, розраховується виходячи з розміру затверджених цін / тарифів та показань засобів обліку або за нормами, затвердженими в установленому порядку. У разі наявності засобів обліку оплата комунальних послуг проводиться виключно на підставі їх показань на кінець розрахункового періоду згідно з умовами договору, крім випадків, передбачених законодавством.

Виходячи з цього та з урахуванням вимог підзаконних нормативно-правових актів нарахування плати за послуги з централізованого опалення проводиться виконавцями цих послуг:

відповідно до показань квартирних / будинкових засобів обліку теплової енергії (спожитих Гкал);

за установленними нормативами (нормами) споживання з розрахунку за 1 кв. м (куб. м) опалюваної площі (об'єму) квартири та з урахуванням фактичної температури зовнішнього повітря і фактичної кількості днів надання цієї послуги в місяці, який є розрахунковим (у разі відсутності квартирних та будинкових засобів обліку теплової енергії);

на підставі середньозважених для відповідного населеного пункту показників споживання теплової енергії (у разі відсутності у квартирі та будинку засобів обліку теплової енергії та за умови оснащення житлового фонду відповідного населеного пункту засобами обліку теплової енергії не менше ніж на 50 відсотків).

Проведений аналіз інформації, отриманої Мінрегіоном від обласних, Київської міської державних адміністрацій, свідчить, що обсяг нарахувань за послуги з централізованого опалення значно коливається в розрізі обласних центрів та міст обласного значення.

Максимальні обсяги нарахувань за послуги з централізованого опалення у листопаді–грудні 2016 року та січні 2017 року за обласними центрами України наведено у додатку. Зазначаємо, що такі максимальні обсяги нарахувань було зафіксовано саме у тих будинках, які оснащені будинковими засобами обліку теплової енергії.

На розмір максимальної плати за вказані послуги впливає:

розмір встановленого уповноваженим органом тарифу на послуги з централізованого опалення;

механізм нарахування плати (за умови наявності лічильників чи їх відсутності, застосування до розрахунку середньозважених для відповідного населеного пункту показників споживання теплової енергії);

площа відповідної квартири.

Фактичні температурні показники зовнішнього повітря вплинули на збільшення обсягів споживання теплової енергії в таких будинках у січні 2017 року, коли було зафіксовано найбільші обсяги нарахувань.

З урахуванням складності ситуації в умовах підвищення тарифів Урядом передбачено ряд заходів, які спрямовані на посилення соціального захисту населення.

Постановою Кабінету Міністрів України від 19.10.2016 № 744 „Про зменшення фінансового навантаження на споживачів щодо оплати послуги з централізованого опалення шляхом створення умов для отримання розстрочки на оплату послуги з централізованого опалення” (набрала чинності 01.11.2016) внесено зміни до Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630, в частині запровадження розстрочки з оплати послуг з централізованого опалення для населення, яке не отримує субсидії для відшкодування витрат на оплату цих послуг.

Споживачі, які не отримують субсидію, можуть в будь-який момент звернутись до виконавця послуг з відповідною заявою про надання розстрочки. Виконавець послуги починаючи з місяця подання зазначеної заяви щомісяця протягом опалювального періоду виставляє до оплати 50 % нарахованої плати за послугу з централізованого опалення.

Сума неоплачених протягом опалювального періоду 50 % нарахованої плати за послугу з централізованого опалення виставляється виконавцем послуги до оплати споживачу протягом міжопалювального періоду щомісяця рівними частинами з травня по вересень включно.

Державна допомога громадянам на оплату житлово-комунальних послуг надається у вигляді житлових субсидій, які призначаються з урахуванням сукупного доходу сім'ї.

Через програму житлових субсидій держава компенсує сім'ям витрати на оплату житлово-комунальних послуг в межах соціальної норми житла та соціальних нормативів користування житлово-комунальними послугами, що перевищують визначений обсяг обов'язкового відсотка платежу.

Розмір обов'язкової частини платежу для кожної сім'ї залежить від розміру середньомісячного сукупного доходу домогосподарства в розрахунку на одну особу і визначається індивідуально за єдиною формулою: середньомісячний дохід домогосподарства в розрахунку на одну особу ділиться на розмір прожиткового мінімуму на одну особу в розрахунку на місяць (з 01.05.2016 – 1 399 грн; з 01.12.2016 – 1 544 грн), отриманий результат ділиться на 2, а потім множиться на 15 відсотків. Таким чином визначається відсоток від середньомісячного доходу, який використовується для визначення обсягу обов'язкового платежу за житлово-комунальні послуги в межах соціальних нормативів для отримувачів субсидії.

Субсидія призначається на підставі доходів за попередній календарний рік.

Разом з тим відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 08.09.2016 № 635 „Про внесення змін до Положення про порядок призначення та надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива”, якщо на час звернення за призначенням субсидії громадянин є непрацюючим пенсіонером, який не має інших доходів, крім пенсії, до його середньомісячного сукупного доходу враховується розмір пенсійної виплати за місяць, що передує місяцю, з якого призначається субсидія.

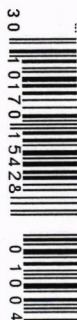
У державному бюджеті на 2017 рік передбачено субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та субсидій на оплату житлово-комунальних послуг у розмірі 47,3 млрд гривень.

За оперативними даними регіональних органів соціального захисту населення, станом на 24.02.2017 субсидію на оплату житлово-комунальних послуг отримує 6,6 млн сімей.

Додаток: на 1 арк.

З повагою
Міністр

А. Рева

**Порівняння максимальної вартості послуг з централізованого опалення
у будинках з лічильниками теплової енергії та у будинках без лічильників теплової енергії**

<u>ЛМКП «Львівтеплоенерго»</u> <u>встановленні тарифи:</u> 26,58 грн./м ² , 1213,98 грн/Гкал	листопад 2016 р.			грудень 2016 р.			січень 2017 р.		
	1 – кім. квартира (грн./м ²)	2 – кім. квартира (грн./м ²)	3 – кім. квартира (грн./м ²)	1 – кім. квартира (грн./м ²)	2 – кім. квартира (грн./м ²)	3 – кім. квартира (грн./м ²)	1 – кім. квартира (грн./м ²)	2 – кім. квартира (грн./м ²)	3 – кім. квартира (грн./м ²)
	у будинках з лічильниками								
	42,6	42,5	41,3	52,4	51,1	67,4	82,1	66,9	153,8
	у будинках без лічильників*								
	19,7	19,7	19,7	26,41	26,41	26,41	30,92	30,92	30,92
	Тем-ра зовн. повітря: +2,0° C			Тем-ра зовн. повітря: -1,4° C			Тем-ра зовн. повітря: -6,5° C		
<u>ТОВ «Рівнетеплоенерго»</u> <u>встановленні тарифи:</u> 34,78 грн./м ² , 1457,09 грн./Гкал	у будинках з лічильниками								
	39,4	39,4	34,4	44,6	44,6	44,3	73,8	73,8	73,8
	у будинках без лічильників*								
	21,15	21,15	21,15	27,6	27,6	27,6	32,66	32,66	32,66
	Тем-ра зовн. повітря: +0,9° C			Тем-ра зовн. повітря: -1,9° C			Тем-ра зовн. повітря: -6,2° C		
<u>ПОКВПТГ «Полтаватеплоенерго»</u> <u>встановленні тарифи:</u> 30,26 грн./м ² , 1350,66 грн./Гкал	у будинках з лічильниками								
	46,1	46,1	46,1	72,19	72,19	72,19	68,9	68,9	68,9
	у будинках без лічильників**								
	36,84	36,84	36,84	34,31	34,31	34,31	29,22	29,22	29,22
	Тем-ра зовн. повітря: +0,9° C			Тем-ра зовн. повітря: -3,7° C			Тем-ра зовн. повітря: -5,9° C		

* при нарахуванні плати за послуги з централізованого опалення населенню застосовувався механізм, передбачений постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 р. №865,

** при нарахуванні плати за послуги з централізованого опалення населенню застосовувався механізм, передбачений Правилами надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21 липня 2005 р. №630 (з урахуванням змін, внесених постановою Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2015 року № 1037).